

RAPPORT

GODKENDT AF ØKONOMI- OG REVISIONS-
UDVALGET 28. MARTS 2023

Anti-korrupsions- beretning 2022

INDHOLD

1	Indledning	3
2	Tværgående Røde Kors anti-korrupsionsindsatser	3
	2.1 Indkomne sager via klagefunktion	4
3	Anti-korrupsionsindsatser internationalt	4
	3.1 Uganda (opdatering)	5
	3.2 Yemen (ny – lukket)	5
	3.3 Niger (ny – lukket)	6
	3.4 Anonym sag (ny – åben)	6
4	Anti-korrupsionsindsatser nationalt.....	6
	4.1 Anti-korrupsionsindsatser på landskontoret for Røde Kors i Danmark	6
	4.2 Anti-korrupsionsindsatser i de lokale afdelinger i Røde Kors i Danmark	6
	4.3 Anti-korrupsionsindsatser i genbrugsbutikkerne	7
	4.4 Anti-korrupsionsindsatser i asylafdelingen	7
	4.5 Anti-korrupsionsindsatser i Ungdommens Røde Kors	7
5	Erfaringsopsamling fra aktuelle sager i 2022	8

---

1 INDLEDNING

Bekæmpelse af korruption står centralt for Røde Kors i Danmark. Derfor tager Røde Kors i Danmark resolut afstand fra enhver form for korruption og arbejder aktivt for at forebygge, bekæmpe og af-dække alle former for korruption. Røde Kors i Danmark er fast besluttet på at opretholde de højeste etiske standarder og sikre gennemsigtighed i vort arbejde. Vi skal stå til ansvar over for alle interesser både inden og uden for organisationen herunder målgrupper, medlemmer, frivillige, personale, ledelse, hovedbestyrelsen og andre styrende organer, samarbejdspartnere, donorer og leverandører.

Formålet med anti-korruptionsberetningen er at opsummere, hvad Røde Kors i Danmark har gjort i 2022 for at forhindre korruption i det forløbne år, og beskrive de korruptionssager, organisationen har været udsat for, samt de forholdsregler der er taget. Det er også et formål at oplyse åbent om problemer forbundet med korruption og at beskrive, hvordan Røde Kors i Danmark forsøger at løse dem og forhindre lignende sager fremover.

Røde Kors i Danmark definerer korruption som *misbrug af betroet magt for egen vindings skyld*. Det er en bred definition, som rummer alle former for korruption såsom misbrug af magt og midler, bestikkelse og at give eller modtage gaver eller tjenester.

Røde Kors i Danmarks holdning til korruption er beskrevet i dokumentet [Røde Kors i Danmarks holdning til korruption](#), som kan findes på vores hjemmeside og er delt bredt i organisationen, operationen og med vores partnere i Danmark og internationalt.

Den overordnede koordinering af anti-korruption foregår i regi af Røde Kors i Danmarks integritetskomité, der refererer til den øverste ledelse. Komitéen har medlemmer fra landskontoret, herunder de operationelle afdelinger international afdeling, national afdeling, asylafdelingen og genbrug samt Ungdommens Røde Kors, og har økonomidirektøren som formand.

I forhold til anti-korruptionsområdet har komitéen særligt fokus på at sikre relevante og opdaterede politikker og procedurer i forhold til korruption og har en rådgivende rolle vedrørende implementering og compliance i forhold til Røde Kors i Danmarks holdning til korruption. Arbejdet med en årlig plan for arbejdet med anti-korruption herunder anti-korruptionsberetningen og løbende opdatering af korruptionssager ligger således i integritetskomitéen.

2 TVÆRGÅENDE RØDE KORS ANTI-KORRUPTIONSINDSATSER

Kendskab til Røde Kors' principper, holdninger samt til retningslinjer og procedurer er vigtigt for arbejdet med anti-korruption. Alle ansatte i Røde Kors i Danmark både nationalt og internationalt underskriver på den baggrund Code of Conduct i forbindelse med deres ansættelse.

Røde Kors har implementeret en whistleblowerordning, som giver deltagere i Røde Kors' aktiviteter, frivillige, medarbejdere, samarbejdspartnere, medlemmer og borgere generelt mulighed for anonymt at indberette mistanke om ulovligheder og alvorlige forhold vedrørende Røde Kors' aktiviteter som f.eks. økonomisk kriminalitet og seksuelle krænkelser. Ordningen er etableret i samarbejde med Kammeradvokaten, som står for den indledende behandling af henvendelserne.

Røde Kors i Danmarks internationale arbejde blev i 2022 recertificeret under [Core Humanitarian Standards \(CHS\)](#), hvilket er en blåstempling af, at vi arbejder systematisk med at inddrage vores målgrupper i humanitære projekter og lever op til standarder for at sikre ansvarlighed og kvalitet i vores

internationale katastrofearbejde. Revisoren har udtalt, at de med rimelig sikkerhed kan sige, at vi fortsat har fokus på at have gode systemer og procedurer på plads for at beskytte vores målgrupper. Den årlige revision er med til at skærpe vore bevågenhed inden for områder som anti-korruption, klageadgang, beskyttelse af målgrupper og medarbejdere mod seksuel udnyttelse og diskrimination samt beskyttelse af klima og miljø. I 2022 fik vi igen topkarakter i at håndtere risikoen for korruption og i at handle, når vi identificerer korruption.

2.1 Indkomne sager via klagefunktion

I 2022 har landskontoret modtaget tre klager via whistleblowersystemet på hjemmesiden. Herudover er der modtaget 37 klager via andre kanaler. Alle klager er blevet håndteret og afsluttet.

Størstedelen af klagerne betegnes som 'ikke alvorlige', og ingen har karakter af misbrug af betroet magt til egen vindings skyld. Klagerne vedrører forhold blandt frivillige, adfærd blandt frivilligpersonale i Røde Kors-butikker samt behandling af personoplysninger om både frivillige og bidragsydere m.fl. Der har været enkelte klager over håndtering af ophør af frivillige samt alvorlige forhold, herunder en sag om seksuel krænkende adfærd.

Der er oparbejdet et godt samarbejde og en god proces både i forbindelse med håndteringen af klagesager både på landskontoret og i de lokale afdelinger. Der er også etableret en ressource i HR med kompetence til at varetage rådgivning i forbindelse med krænkelssager.

Foruden ovenstående klager er der i 2022 modtaget 32 klager/henvendelser om modtagelse af sms, e-mail og opkald med anmodning om støtte til Røde Kors. Alle henvendelser er håndteret individuelt og afsluttet. Røde Kors i Danmark har i samme periode haft kontakt til over 1 million personer med opfordringer til økonomiske bidrag. I den sammenhæng betragtes antallet af klager over Røde Kors' fundraisingaktiviteter som lavt.

Vi har per 1. januar 2023 skiftet til et nyt whistleblowersystem, som er mere brugervenligt. Whistleblowersystemet leveres af og whistleblowerordningen håndteres fortsat af Kammeradvokaten, som foretager den indledende screening af indberetninger, inden de overdrages til Røde Kors' juridiske afdeling til videre behandling.

3 ANTI-KORRUPTIONSINDSATSER INTERNATIONALT

Røde Kors i Danmark har i 2022 haft fokus på at styrke vores internationale landekontorer, blandt andet ved at have lokale finanskompeterer i form af Country Finance Positions, der monitorerer og støtter vores partnere lokalt. I tillæg til løbende finansielle tilsyn fra finansdelegater fra vores regionalkontorer eller landskontoret, bidrager tilstedeværelsen på landekontorerne til en tættere lokalbaseret monitorering, kontrol og identifikation af risici og manglende compliance hos vores partnere. Denne indsats skal ses i lyset af, at Røde Kors primært arbejder i svære kontekster og skrøbelige lande.

Et af disse lande er Ukraine. Da krigen brød ud i Ukraine i februar 2022, udvidede Røde Kors i Danmark sin operation i landet og støtten til Ukrainsk Røde Kors' arbejde. Vi modtog anelige midler til operationen i Ukraine, og fundraising og programmer voksede betragteligt på kort tid. Det har krævet en særlig risikostyring at forvalte disse midler for at undgå tab og eventuel korruption. Vi har derfor haft stor fokus på at styrke Røde Kors i Danmarks såvel som Ukrainsk Røde Kors' arbejdsgange i forbindelse med anti-korruption.

Røde Kors i Danmark har således støttet ledelsen i Ukrainisk Røde Kors med at forbedre styringen og udvikle initiativer på økonomiområdet for at undgå korrupsion såsom oprettelse af et risiko- og revisionsudvalg, en intern revisionsfunktion og udførelse af compliance- og forvaltningsrevisioner.

I forbindelse med implementeringen af programmer finansieret af Røde Kors i Danmark har vi blandt andet gennemført rettidig ekstern revision af alle projektmidler og opfølgning på management letter fra revisorer. Projektledere har involveret vores logistikmedarbejdere i større indkøb foretaget af Ukrainisk Røde Kors og foretaget øget kontrol af aktivitetsudgifter, der er regelmæssig budgetopfølgning og også øget kontrol på lokalt niveau. Ledere og medarbejdere har gennemgået undervisning i Code of Conduct og anti-korrupsionsforanstaltninger. Endelig har vi støttet Ukrainisk Røde Kors i at håndtere eventuelle korrupsionssager som en del af operationaliseringen af risiko- og revisionsudvalget.

I tråd med Røde Kors i Danmarks forpligtelse til at være åben og transparent opridser beretningen aktuelle korrupsionssager; inklusive status, opfølgning og de forholdsregler, som er taget i de enkelte sager. En af sagerne er rapporteret i tidligere beretninger, men er med igen med en opdatering. Således rapporteres her alle sager i denne rapport, både åbne, nye og lukkede i året i en form, der ikke bringer en eventuel efterforskning i fare.

I 2022 modtog Røde Kors i Danmark et mindre antal sager, hvor økonomiske eller proceduremæssige uregelmæssigheder blev indberettet til vores klageordning. Disse uregelmæssigheder omfattede manglende overholdelse af indkøbsprocedurer samt afvigelse fra forventede valutakurser. I sådanne tilfælde kan det være svært at bevise hensigten bag handlingen, og det er svært at fastslå, om uregelmæssighederne beror på forsætlig korrupsion, eller om de i stedet skyldes manglende kapacitet og forståelse af regler og procedurer. Nedenstående nye (lukkede) sag fra Yemen er af en sådan karakter.

3.1 Uganda (opdatering)

Uganda Røde Kors' daværende generalsekretær blev medio oktober 2013 arresteret og anmeldt af skattemyndighederne i Uganda for skatte- og momsunddragelser. Retssagen blev afsluttet i februar 2022, og den tidligere generalsekretær blev idømt en fængselsdom på syv år. I 2015 blev det konstateret at svindlen, der knytter sig til projekter støttet af Røde Kors i Danmark, beløb sig til 759.168 kr. Der er tilbagebetalt 132.838 kr., men den oprindelige tilbagebetalingsplan er ikke blevet overholdt. I slutningen af 2018 indledte vi nye forhandlinger med Uganda Røde Kors om tilbagebetaling af det udestående beløb. Ungdommens Røde Kors har ligesom vi lidt et økonomisk tab i samarbejdet med Uganda Røde Kors. I 2019 overtog Røde Kors i Danmark gælden for Ungdommens Røde Kors på 1.004.615 kr. Regnskabsmæssigt blev beløbet hensat til tab i 2019. Der er i årene 2020-2022 ikke modtaget indbetalinger fra Uganda Røde Kors, men arbejdet med at få pengene tilbagebetalt pågår stadig.

3.2 Yemen (ny – lukket)

I april 2022 blev Røde Kors i Danmarks team i Yemen opmærksomme på manglende overholdelse af indkøbsprocedurer i et ECHO-finansieret projekt. Indkøbene blev gennemført uden at oplyse om udbudsprocessen på engelsk, den fandtes udelukkende på arabisk, og de anbefalede due diligence-procedurer blev ikke fulgt. Det har ikke været muligt at fastslå, om årsagerne beror på bevidste handlinger eller mangel på indsigt i korrekte procedurer for indkøb. Der er blevet iværksat yderligere kontrolmekanismer for at sikre, at sådan en praksis ikke kan gentage sig.

3.3 Niger (ny – lukket)

I september 2022 modtog Røde Kors i Danmark en klage over, at der i forbindelse med uddeling af nødhjælp i Niger var blevet afkrævet penge for de udelte varer af en lokal frivillig. Denne betaling stemte ikke overens med Røde Kors' principper og vidnede derfor om svigagtige intentioner. Den pågældende frivillig blev straks bortvist fra programmet, og øvrige frivillige og personale blev påmindet om procedurerne for uddeling af nødhjælp, og hvordan de skal følges.

3.4 Anonym sag (ny – åben)

Røde Kors i Danmark er bekendt med yderligere en sag om mistanke om korrupsion. Af hensyn til den igangværende efterforskning kan der ikke på nuværende tidspunkt oplyses mere om sagen.

4 ANTI-KORRUPTIONSINDSATSER NATIONALT

Nationalt håndteres indkomne sager både lokalt og centralt afhængig af sagens karakter og hvilken indgang til klagefunktionen, der benyttes. For at kvalitetssikre klagehåndteringen lokalt bistår national afdelings regionale udviklingskonsulenter afdelingsbestyrelser med håndteringen.

4.1 Anti-korrupsionsindsatser på landskontoret for Røde Kors i Danmark

Der er i 2022 konstateret misbrug af firmakreditkort af en medarbejder. Der er tale om et mindre beløb, og der er indgået afbetalingsordning med den pågældende medarbejder, ligesom sagen har haft ansættelsesretlige konsekvenser.

4.2 Anti-korrupsionsindsatser i de lokale afdelinger i Røde Kors i Danmark

Der har i 2022 ikke været tilfælde af korrupsionssager i de lokale Røde Kors-afdelinger i Danmark. Dog havde vi en sag om mistanke om uregistreret salg fra en butik med henblik på at opnå personlig vinding. Det viste sig, at mistanken var grundløs.

Afdelingernes økonomivejledning er grundlaget for arbejdet med anti-korrupsion i foreningen. Vejledningen henvender sig til bestyrelserne og i særdeleshed til kassererne i Røde Kors-afdelingerne. Vejledningen angiver rammerne for god økonomistyring lokalt og er med til at understrege, at vi passer på pengene i Røde Kors.

I 2022 har landskontoret foretaget økonomiske tilsyn i tre afdelinger udvalgt af Røde Kors' økonomi- og revisionsudvalg på baggrund af en indstilling fra landskontoret. Tilsynene er både en vigtig mulighed for landsforeningen til at kunne føre tilsyn med økonomien i afdelinger i særlige risikosituationer, som for eksempel hurtigt voksende økonomi eller udskiftninger på nøgleposter, og er også en understregning af, at landsforeningen har en 'vagthund'. På besøgene er forretningsgange for indregning af omsætning og omkostninger gennemgået, og der er påsat dokumentation for væsentlige punkter i forretningsgangen. Derudover er der foretaget bilagskontrol af væsentlige bilag samt afstemning af udvalgte balanceposter. Der blev ikke fundet uregelmæssigheder i bogføringen, og alle afdelinger havde en fast forretningsgang for håndtering af omsætningen og omkostninger.

4.3 Anti-korruptionsindsatser i genbrugsbutikkerne

Røde Kors-butikkerne er landsdækkende med 255 butikker, hvor mere end 10.000 frivillige skaber en omsætning på op mod en kvart milliard. Det er dermed en vigtig indtægtskilde for Røde Kors.

Med så stor en omsætning er det i stigende grad vigtigt, at der er transparens og sikkerhed i de økonomiske transaktioner. Der har derfor i 2022 været fokus på at få flere butikker med på det fælles elektroniske kassesystem FlexPOS, så landskontoret kan følge omsætning og transaktioner. Det er i 2022 lykkedes at få flere butikker med på systemet. Der mangler endnu knap 70 butikker, men størstedelen af dem har en lille omsætning under 300.000 kr. og ofte et meget lille overskud, hvorfor investeringen i kassesystemet ikke er førsteprioritet.

I 2022 er der indrapporteret om bortvisning af en håndfuld frivillige på baggrund af mistanke om berigelse af varer, der har været doneret til butikkerne samt et tilfælde af tyveri af en lille sum kontanter, hvor pengene blev tilbagebetalt og den frivillige bortvist. Dette er på niveau med foregående år.

En stor udfordring i 2022 var de mange ukrainske flygtninge, der akut havde behov for hjælp og fornødenheder. På meget kort tid blev et gavekortsystem implementeret, som gav adgang til handel i Røde Kors-butikkerne. En løsning som på samme tid skulle tage højde for GDPR-regler, de butiksvilliges digitale kompetencespænd samt minimere risiko for snyd ved brug af gavekortene. Der blev med gavekortene uddelt varer for i alt omkring 8 mio. kr., og misbrug af gavekortene vurderes at have været minimalt.

4.4 Anti-korruptionsindsatser i asylafdelingen

Asylafdelingens regnskabsinstruks beskriver de retningslinjer og kontroller, der er sat i værk for at forhindre korruption i asylafdelingen. Regnskabsinstruksen indeholder klare retningslinjer for ansvarsfordeling i forhold til udgiftsforvaltning. Derudover beskrives hvilke kontroller, der føres med likvide midler på asylcentre og centralt, som samlet skal forhindre og/eller begrænse korruption.

Der er herudover udarbejdet procedurer for, hvordan likvider skal håndteres og opbevares. Der udføres kontroller i forbindelse med betalinger til kreditorer, manuelle bankoverførsler samt indbetalinger fra debitorer.

Udover de omfattende interne kontroller er asylafdelingen underlagt Udlændingestyrelsens tilsynsmyndighed. Hvor der udtages udgiftsområder til kontrol både i stikprøveform samt uanmeldte besøg på centrene i forhold til kontanthåndtering af beboerydelser.

Hovedkontoret kontrollerer asylcentrenes likvide beholdninger fast en gang månedligt ved at besøge centret og foretage fysisk optælling og afstemme beholdningerne over til finansbogføringen. Asylafdelingen udfører herudover selv uanmeldte kasseeftersyn på de adresser, der håndterer væsentlige mængder af kontanter.

4.5 Anti-korruptionsindsatser i Ungdommens Røde Kors

Der er ikke modtaget korruptionssager via whistleblowerordningen om Ungdommen Røde Kors i 2022. Til gengæld er antallet af generelle klager steget, efter Ungdommens Røde Kors som led i ny fundraisingstrategi er begyndt at sende SMS'er via samarbejdet med vores callcenter. Der har i alt været 20-30 klager i løbet af 2022, hvilket er næsten en fordobling i forhold til året før. Tallene skal dog ses i lyset af, at Ungdommens Røde Kors har været i kontakt med 350.000 flere personer via

SMS. To af klagerne er videresendt til Røde Kors i Danmarks klagefunktion. I begyndelsen af 2022 fik personer på Robinson-listen også SMS'er, da humanitære organisationer er undtaget fra markedsføringsloven, men det medførte relativt flere klager, så det blev besluttet fremover at undlade at kontakte personer på Robinson-listen.

Stigningen i antal klager kan også forklares med, at Ungdommens Røde Kors i 2022 har haft fokus på at gøre det lettere at finde klagemuligheder på urk.dk. Samtaletilbuddet Ung På Linje er blevet akkrediteret i 2022, og i den forbindelse er klageadgangen også forbedret på den del af hjemmesiden. Der er dog ikke modtaget klager ad denne vej.

De af URK's aktiviteter, der har en decentral økonomistyring, får særskilt økonomivejledning for god økonomistyring. Det drejer sig om fire lokalafdelinger og ferielejrafdelingen, hvor økonomivejledningen indgår som en del af ferielejrens samlede håndbog. Økonomivejledningerne understreger, at vi passer på pengene i Ungdommens Røde Kors. For at sikre et godt kontrolmiljø ændrede Ungdommens Røde Kors i 2020 regnskabspraksis, så ferielejre og lokalafdelingerne med decentral økonomistyring blev fuldt integreret i det samlede årsregnskab. I løbet af 2022 blev der igen afholdt økonomikurser for ferielejrene med fokus på at imødekomme det skærpede tilsyn.

I det nationale arbejde modtager Ungdommens Røde Kors løbende henvendelser om diverse forhold. I sommeren 2022 blev vi kontaktet af en ferielejr, der måtte sende en frivillig hjem som følge af dårlig opførsel. Landsstyrelsen behandlede sagen, hvor både lejrlederne og den hjemsendte blev partsført. Landsstyrelsen besluttede enstemmigt at ekskludere den pågældende fra Ungdommens Røde Kors på ubestemt tid.

I det internationale arbejde opererer Ungdommens Røde Kors' i regi af Røde Kors i Danmark og følger således Røde Kors' procedurer og tiltag for at modvirke korruption og sikre et godt kontrolmiljø. Der har ikke været forhold at indberette på det internationale område i 2022.

5 ERFARINGSOPSAMLING FRA AKTUELLE SAGER I 2022

På trods af yderligere tiltag i 2022 er antallet af sager om korruption stadig lavt, især når det tages i betragtning, hvilke kontekster Røde Kors arbejder i.

I sidste halvår af 2022 har landskontoret ansat en jurist med speciale i korruptionssager med henblik på at sætte endnu mere fokus på området. I 2023 er det planlagt at udvikle og udrulle et nyt undervisningsmateriale om anti-korruption for alle ansatte. Dette vil forhåbentlig øge bevidstheden om både, hvad korruption er, og de procedurer vi har på landskontoret for at sikre en korruptionsfri praksis.

I 2022 har Røde Kors i Danmark igen deltaget i kvartalsmøder med IFRC's kontor for intern revision og undersøgelser for at holde sig opdateret om igangværende sagers status og eventuel opfølgning foretaget af IFRC. I november deltog international afdelings jurist i IFRC's årlige konference om forebyggelse af korruption i humanitære operationer med henblik på at lære om 1) juridiske implikationer, disciplinær proces 2) svig, korruption og efterforskning samt 3) forebyggelse af seksuel udnyttelse og misbrug, chikane.